

CÜMLEDE ANLAM — HAP BİLGİ & KODLAMA REHBERİ

LGS & TYT Türkçe Ders Materyalleri — Kodlamalar, Altın Testler & Çıkmış Soru Tuzakları

CÜMLEDE ANLAM

01. ÖZNEL YARGI

🔴 KODLAMA / TEST: "BENCE" Testi! Cümlelerin başına "Bence" koyabiliyorsan ÖZNELDİR.

💡 Örnek: "Mavi renk huzur verir." (Huzur kişisel duygudur).

03. DOĞRUDAN ANLATIM

🔴 KODLAMA: Tırnak İşareti ("...") veya "... dedi / söyledi". Sözü orijinaline dokunulmaz!

💡 Örnek: Atatürk: "İstikbal göklerde dir." dedi.

05. ÜSLUP (BİÇİM) CÜMLELERİ

🔴 KODLAMA: "Yazar NASIL anlatıyor?" (Dil, devrik cümle, akıcılık, benzetmeler).

💡 Örnek: Yazar, kısa ve devrik cümlelerle akıcı bir dil kullanmış.

07. HEM ÜSLUP HEM İÇERİK

🔴 KODLAMA: ÖSYM Soru Kalıbı! Cümlede hem dile hem konuya değinilmesidir.

💡 Örnek: "Yazar akıcı bir dille (Üslup) Kurtuluş Savaşı'nı (İçerik) anlatmıştır."

09. AMAÇ-SONUÇ CÜMLELERİ

🔴 KODLAMA & ALTIN TEST: "-diği için" yerine "AMACIYLA" koyduğunda UYUYORSA Amaç-Sonuçtur!

🔴 Dikkat: Amaç tarafı HENÜZ GERÇEKLEŞMEDİ! ("İyileşmek amacıyla doktora gitti").

11. ÖRTÜLÜ ANLAM (GİZLİ ANLAM)

🔴 KODLAMA: "DE/DA" Bağlacı & "YİNE / ARTIK / EN ÇOK" Kelimeleri!

💡 Örnek: "Ali de maça geldi." → Başkaları da gelmiş (Kesin çıkarım).

13. YAKINMA (ŞİKÂyet) CÜMLESİ

🔴 KODLAMA: Rahatsızlığı BAŞKASINA ŞİKÂyet EDEREK / arkasından anlatmaktır.

💡 Örnek: "O çocuk beni hiç aramıyor ki!" (Başkasına yakınma).

15. HAYIFLANMA CÜMLESİ

🔴 KODLAMA: YAPILMAYAN / KAÇIRILAN fırsata üzülmektir (Eylem kaçırılmıştır!).

💡 Örnek: "Keşke gençken daha çok okusaydım."

17. VARSAYIM CÜMLESİ

🔴 KODLAMA: "Tut ki / Farz et ki / Diyelim ki" kalıpları!

💡 Örnek: "Farz et ki sınavdan 100 aldın."

19. YADSIMA CÜMLESİ

🔴 KODLAMA: İNKÂR ETMEK / REDDETMEK (Yapılan bir eylemi kabul etmeme).

💡 Örnek: "O kötü sözü ben söylemedim ki!"

21. KÜÇÜMSEME CÜMLESİ

🔴 KODLAMA: Kişiyi/değeri KÜÇÜK GÖRMEK / ALAY ETMEK (Kişi niteliği odaklıdır!).

💡 Örnek: "Sen kim, sınavda birinci olmak kim!"

23. ÖZ ELEŞTİRİ CÜMLESİ

🔴 KODLAMA: Kişinin kendi hata, kusur ve eksiklerini tarafsızca eleştirmesidir.

💡 Örnek: Zamanı iyi yönetemediğim için başarısız oldum.

02. NESNEL YARGI

🔴 KODLAMA: Doğruluğu/yanlışlığı belgelerle gösterilebilen tarafsız verilerdir.

🔴 Sınav Tuzağı: YANLIŞ olan bir bilgi de NESNELDİR! ("Atatürk 1930'da doğdu").

04. DOLAYLI ANLATIM

🔴 KODLAMA: "-diğini belirtti / -eceğini söyledi" kalıbı ile başkasının görüşünü aktarma.

💡 Örnek: Yazar, yarın geleceğini belirtti.

06. İÇERİK (MUHTEVA) CÜMLELERİ

🔴 KODLAMA: "Yazar NE anlatıyor?" (Konu, olay, insan, tema, Kurtuluş Savaşı, aşk).

💡 Örnek: Romanda Kurtuluş Savaşı'ndaki halkın mücadelesi işlenmiş.

08. NEDEN-SONUÇ CÜMLELERİ

🔴 KODLAMA & ALTIN TEST: "-diği için" yerine "AMACIYLA" koyduğunda OLMUYORSA Neden-Sonuçtur!

🔴 Dikkat: İki taraf da GERÇEKLEŞTİ! ("Hasta olduğu için gelemedi").

10. KOŞUL-SONUÇ (ŞART)

🔴 KODLAMA: "-se / -sa" eki veya "ŞARTIYLA" kalıbı (Eylemler birbirine bağlıdır).

💡 Örnek: İlaçlarını içerse iyileşir.

12. SİTEM CÜMLESİ

🔴 KODLAMA: Kırıcılığı DOĞRUDAN KİŞİNİN YÜZÜNE söylemektir.

💡 Örnek: "Bana bir telefon bile etmedin." (Yüzüne söylenir).

14. PIŞMANLIK CÜMLESİ

🔴 KODLAMA: YAPILAN işten/eylemden üzülmektir (Eylem yapılmış ve pişman olunmuş).

💡 Örnek: "Keşke ona bu kırıcı sözleri söylemeseydim."

16. ÖN YARGI (PEŞİN HÜKÜM)

🔴 KODLAMA: Peşin hüküm! Sonuçlanmamış durum hakkında önceden kesin karar verme.

💡 Örnek: "Bu kitap kesinlikle tutmayacak."

18. KANIKSAMA CÜMLESİ

🔴 KODLAMA: Çok tekrarlanan olumsuzluğa ALIŞMAK / TEPKİSİZLEŞMEK.

💡 Örnek: "Zam haberlerine kimse şaşırıyor artık."

20. AZIMSAMA CÜMLESİ

🔴 KODLAMA: MİKTAR / SAYI olarak az bulmak (Ölçülebilir nicelik odaklıdır!).

💡 Örnek: "Bu kadarcık parayla mı geçineceksin?"

22. AŞAMALILIK CÜMLESİ

🔴 KODLAMA: Günden güne, yavaş yavaş kademeli olarak gerçekleşen değişim.

💡 Örnek: Hastanın durumu günden güne iyiye gidiyor.

24. GERÇEKLEŞMEMİŞ BEKLENTİ

🔴 KODLAMA: "Sanmıştım / Ummuştum" ama gerçekleşmeyen umut.

💡 Örnek: Sınavdan yüksek not alacağımı sanmıştım (ama alamadım).